

PROTOCOL MAATSCHAPPELIJK JAARVERSLAG 2013

Bijlage ter ondersteuning van het maatschappelijk jaarverslag 2013

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Deel 1 Doelen en afbakening van het maatschappelijk jaarverslag	4
1.1 Vaststellen van de thema's	4
1.2 Identificatie van materiële onderwerpen	6
1.3 Borging van kwaliteit	8
1.4 Uitgangspunten voor monitoring van resultaten	8
Deel 2 Methodologische onderbouwing	10
2.1 Strategie, profiel en managementbenadering	10
2.2 Prestatie-indicatoren	10

VOORWOORD

Het maatschappelijk jaarverslag bij Agrifirm heeft als doel om onze medewerkers en externe belangstellenden een evenwichtige en redelijk weergave te geven onze duurzaamheidprestaties en de impact van ons handelen op sociaal en milieukundig gebied. Dit protocol is een onderdeel van het maatschappelijk jaarverslag en biedt transparantie over de gekozen methodiek en prioriteiten.

In onze afwegingen staat onze stakeholderdialoog centraal. De thema's, welke ons als bedrijf en coöperatie, maar zeker ook onze stakeholders bezighouden, zijn daarin leidend. In navolgende verslag willen tot uitdrukking brengen hoe we onze thema's selecteren, en op welke wijze we onze informatie verzamelen, berekenen en beschikbaar stellen. De richtlijnen van GRI G4 zijn daarvoor maatgevend voor ons.

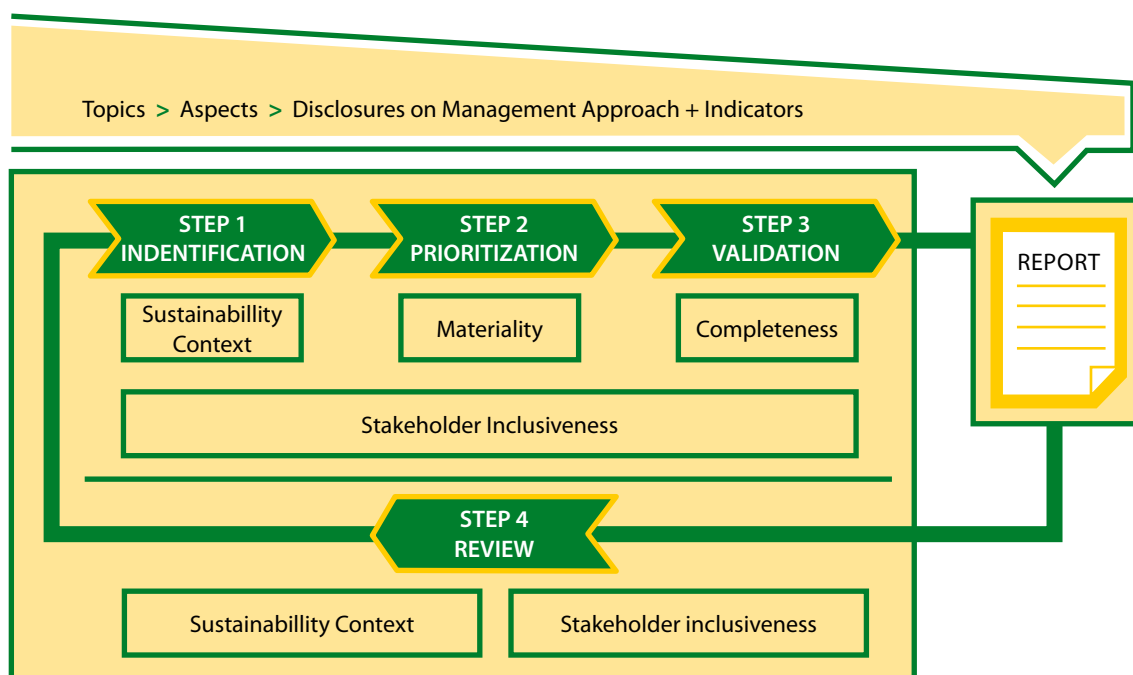
Ruud Tijssens,

Directeur Corporate Affairs, Strategic R&D en CSR

Agrifirm Group

DEEL 1 DOELEN EN AFBAKENING VAN HET MAATSCHAPPELIJK JAARVERSLAG

Agrifirm hanteert de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI) als uitgangspunt voor haar maatschappelijke jaarverslagen. Over 2013 rapporteren we voor het eerst volgens de GRI G4 richtlijnen, 'in accordance niveau Core'. Het volgende model, de basisprincipes van rapportage volgens GRI G4, wordt daarvoor gebruikt:

Belangrijke verandering ten opzichte van GRI G3, is dat er in de rapportage meer nadruk komt te liggen op het proces van het vaststellen van de materiële thema's. Dit betekent dat de belangen van de onderneming én de belangen van belangrijke externe stakeholders zijn afgezet tegen de mate waarin Agrifirm invloed heeft deze onderwerpen. In de volgende paragrafen staat het proces beschreven waarmee wij de materialiteit en compleetheid van de vast te stellen onderwerpen hebben geanalyseerd.

1.1 Vaststellen van de thema's

De waardeketen als startpunt

Kenmerkend voor onze duurzaamheidsstrategie, is dat we als bedrijf een belangrijke schakel vormen tussen andere ketenpartners. Enerzijds werken we samen met de leveranciers van onze grondstoffen, anderzijds stemmen we zaken af met de producenten en aanbieders van voedsel. Uiteraard zijn de belangen van onze leden, vanuit het perspectief van Agrifirm, zeer relevant.

Bij het vaststellen van onze materiële thema's, speelt de keten waarin Agrifirm een positie heeft een centrale rol. De keten waarin Agrifirm acteert, bestaat ruwweg uit vier schakels: de toeleveranciers van onze grondstoffen, onze eigen productielocaties, onze leden en klanten en de afnemers van onze klanten en leden. Binnen alle schakels liggen knelpunten en kansen voor verdere verduurzaming. Wij zoeken binnen deze context dan ook voortdurend naar thema's waarop we een substantiële invloed kunnen uitoefenen. Voor iedere schakel hebben we in ons duurzaamheidsbeleid langs deze filosofie een kernthema geformuleerd:

DE VIER DUURZAME SCHAKELS VAN AGRIFIRM

Werken aan
verantwoorde
grondstoffen

Efficiënte
productie en
logistiek

Planten en
dieren laten
presteren

Bijdragen aan
duurzaam
consumentenaanbod

Onze medewerkers, de basis van succes

1. Werken aan verantwoorde grondstoffen

Duurzaam produceren begint vooraan in de keten: bij het inkopen van verantwoorde grondstoffen. Als grote partij in de markt van diervoeders, zaai­zaden, meststoffen en gewas­beschermings­middelen zien wij dit nadrukkelijk als onze verantwoordelijkheid. Agrifirm verwerkt grote hoeveelheden restproducten uit de levens­middelen­industrie tot hoogwaardig diervoer. Bovendien stimuleren we actief een duurzame teelt van eiwitrijke grondstoffen.

2. Efficiënte productie en logistiek

De tweede schakel in het duurzaamheidsbeleid van Agrifirm bestaat uit onze eigen bedrijfsactiviteiten: van de verwerking van grondstoffen tot en met de levering van onze producten aan de klant. Als organisatie hebben we hier maximale controle over. Bepalende factoren voor de verduurzaming van ons productieproces zijn energieverbruik en transport en logistiek. Deze zijn direct gerelateerd aan de beschikbaarheid van eindige grondstoffen en de uitstoot van broeikasgassen.

3. Planten en dieren laten presteren

Door de verwachte groei van de wereldbevolking naar 9 miljard mensen en veranderende consumptiepatronen moet de productie van voedsel in 2050 verdubbeld zijn ten opzichte van 2010. Efficiënt benutten van eindige grondstoffen is één van de sleutels om dit te kunnen realiseren en ook de 'ecologische footprint' van voedselproductie te beperken: de totale benodigde hoeveelheid biologisch productief grond- en wateroppervlak. 'Efficiënt voeden en voeren' is de kern van de bedrijfsstrategie van Agrifirm. We hebben veel kennis en expertise om planten en dieren optimaal te laten presteren.

4. Bijdragen aan een duurzaam consumentenaanbod

De vraag naar en mogelijkheden voor nieuwe marktconcepten voor levensmiddelen nemen steeds verder toe. Gezondheid en duurzaamheid spelen daarin een belangrijke rol. Consumenten krijgen hierdoor meer keus en voedingsketens worden duurzamer. Zo is diergezondheid een thema waar consumenten zich druk om maken en heeft 'de koe in de wei' een belangrijke maatschappelijke waarde.

De basis voor succes

Zonder onze medewerkers is ons dagelijkse werken en het aanjagen van veranderingen ondenkbaar. Binnen ons duurzaamheidsbeleid beschouwen wij onze medewerkers dan ook als 'de basis voor succes'. Daarom investeren we in onze medewerkers. Dit vertalen we niet alleen in uitstekende primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, maar ook in goede opleidings- en trainingsmogelijkheden. Voor een organisatie waarin kennis en innovatie zo bepalend is, neemt ontwikkeling van de medewerkers immers een belangrijke plaats in. Daarom zetten wij bijvoorbeeld Performance Management in als prestatiebeloningssysteem om onze medewerkers te helpen groeien en hun ambities te verwezenlijken.

1.2 Identificatie van materiële onderwerpen

'Top of mind' onderwerpen

Wanneer binnen Agrifirm wordt gesproken over duurzame ontwikkeling, dan hanteren wij daarvoor het principe dat wij acteren op basis van onze kerncompetenties. Vanuit het coöperatieve karakter van het bedrijf en haar sterke focus op het rendement van onze klanten en leden, ligt de nadruk en prioriteit dan ook op het optimaal laten presteren van bodems, planten en dieren. Onder deze voorwaarde zijn klanten en leden in staat op korte en lange termijn optimaal rendement te halen uit hun bedrijf.

Naast onze ketenpartners, medewerkers, klanten en leden, hebben wij meerdere externe stakeholders die bepaalde duurzaamheidsthema's hoog op de agenda hebben staan. Wij participeren daarom ook in samenwerkingsverbanden, maken (meerjaren)afspraken, organiseren bijeenkomsten en workshops en nemen deel aan diverse onderzoeksprojecten. Dit soort afstemmingsmomenten, beïnvloeden ook in grote mate de prioriteiten die wij aan bepaalde duurzaamheidsthema's geven. Enerzijds weegt het belang dat onze stakeholders aan een thema hechten zwaar mee in onze focus. Anderzijds bepaalt de mate van impact en invloed die wij als Agrifirm hebben, waar wij ons op richten. In dit kader hebben wij de volgende sociale, economische en milieu-gerelateerde thema's geselecteerd als zijnde 'zeer materieel':

Werken aan verantwoorde grondstoffen

Verantwoord inkopen

Onderdeel van werken aan verantwoorde grondstoffen, is het duurzaam inkopen van de grondstoffen die wij als Agrifirm gebruiken. Wij overleggen met onze leveranciers over het verantwoord inkopen van grondstoffen en zijn betrokken bij nationale en internationale samenwerkingsverbanden voor duurzame ketens. Om onze meest materiële grondstoffen in het kader van duurzaamheid verantwoord te kunnen gebruiken, ontwikkelt Agrifirm in 2014 een eigen 'verantwoord inkoopbeleid'. Hiermee maken wij inzichtelijk welke principes door onze organisatie worden gehandhaafd bij het inkopen van grondstoffen.

Efficiënte productie & logistiek

Efficiënt gebruik van energie en optimale inrichting van logistiek heeft direct effect op een goede kostprijs van onze producten en diensten. Bovendien is het mogelijk om hier in grote mate invloed op uit te oefenen.

Goede kostprijs

Lean en mean opereren is een belangrijke pijler van het beleid van Agrifirm. Ook voor onze leden en klanten is dit een belangrijke indicator voor onze prestaties.

Efficiënte productie en logistiek

Planten en dieren laten presteren

Efficiënt voeden en voeren

Het efficiënt voeden en voeren van dieren is een kerncompetentie van Agrifirm. De mate van beïnvloedbaarheid is zeer hoog en bovendien is deze van groot belang voor onze leden en klanten.

Duurzame economische ontwikkeling

Agrifirm zet zwaar in op innovatie, waarin het invullen van de maatschappelijke wensen een integraal onderdeel van de strategie is.

Gezonde dieren en bodem

Het voeden van 'het immuunsysteem' van dieren, en het voeden van bodem en plant zijn kerncompetenties van de onderneming. Uiteraard zijn prestaties op dit vlak ook van groot belang voor onze leden en klanten.

Bijdragen aan een duurzaam consumenten-aanbod

**De basis
voor succes**

Ontwikkelingsmogelijkheden

Agrifirm streeft ernaar om haar medewerkers ontwikkelingskansen te bieden. Performance Management is daartoe een belangrijk instrument.

Veilige werkplek

Werken in een veilige omgeving is voor iedereen belangrijk. Het veiligheidsbeleid van de verschillende bedrijven is dan ook een kernpunt van het HR-beleid bij Agrifirm.

Maatschappelijke betrokkenheid

Agrifirm stimuleert haar dochterbedrijven om maatschappelijk betrokken te zijn en verschillende bedrijven geven daar op hun eigen wijze ook invulling aan.

Duidelijke aansturing en communicatie

Het project Leadership@Agrifirm is een belangrijk ontwikkeltraject, dat voor alle managementlagen wordt doorgevoerd in de komende jaren.

'High attention' onderwerpen

Daarnaast zijn er enkele thema's die niet onze nummer één prioriteit kunnen hebben, maar wel degelijk veel aandacht krijgen in ons duurzaamheidsbeleid. Vaak zijn deze onderwerpen direct of indirect gelinkt aan de 'top of mind' onderwerpen, maar hebben we als Agrifirm minder mogelijkheden om de impact van deze onderwerpen sterk te beïnvloeden:

Werken aan verantwoorde grondstoffen	Efficiënte productie en logistiek	Planten en dieren laten presteren	Bijdragen aan een duurzaam consumentenaanbod	De basis voor succes
Duurzame grondstoffen & ketens	Reductie milieu-impact	Sluiten van kringlopen	Nieuwe ketenconcepten op boerenerf	Verdere groei NL als agrarisch kennisland & internationalisatie
Eerlijke margeverdeling door de keten	Gebruik en opwekken duurzame energie	milieu-impact naar milieu	Borging voedselveiligheid	Aanwas jonge boeren
Biodiversiteit		Oplossen mestproblematiek	Verbeteren diergezondheid	
			Weidegang	

Blik op de toekomst

De kern van het duurzaamheidsbeleid is het verbinden van Agrifirm met de omgeving waarin het bedrijf, haar klanten en haar leden opereren. Een dynamische en snel veranderende omgeving. In 2014 zullen wij daarom het nieuwe beleid voor 2014-2016 uitrollen, waarin we nieuwe inzichten en plannen presenteren die aansluiten op actuele ontwikkelingen in de maatschappij. Als onderdeel zullen de stakeholderoverleggen vanaf 2014 verder worden gestructureerd. Daarnaast zijn voor de belangrijkste speerpunten uit het duurzaamheidsbeleid Key Performance Indicators (KPI's) opgesteld, die op jaarbasis worden gemonitord. Om positieve invloed uit te oefenen op deze KPI's, worden in de innovatieagenda van Agrifirm concrete doelen geformuleerd over de ambitie en de wijze waarop de Agrifirm bedrijven een bijdrage zullen leveren om de prestaties te verbeteren.

1.3 Borging van kwaliteit

Om tot een goede borging van de kwaliteit van het verslag en de informatie die in het verslag staat te komen hanteert Agrifirm een aantal uitgangspunten. Deze zijn conform de uitgangspunten zoals GRI G4 deze hanteert: evenwichtigheid, vergelijkbaarheid, nauwkeurigheid, tijdigheid, duidelijkheid en betrouwbaarheid.

Om te komen tot resultaten die volgens deze principes zijn vastgesteld, wordt de publicatie van het maatschappelijk jaarverslag bij Agrifirm uitgevoerd als een project. Via heldere projectdoelen en –uitgangspunten kan er worden gekoerst op het behalen van een bepaald kwaliteitsniveau. De uitvoering van het project wordt gerealiseerd door toepassing van het protocol, maar ook door inbedding van het project bij de juiste betrokkenen binnen de organisatie. De volgende structuur ligt hieraan ten grondslag:

Opdrachtgever: Hoofddirectie, Agrifirm Group

Sponsor (afgevaardigde van de opdrachtgever): Directeur Corporate Affairs, Agrifirm Group

Projectmanagement van eindproducten: Afdeling Corporate Social Responsibility, Agrifirm Group

Coördinatie dataverzameling en inhoud: Afdeling Corporate Social Responsibility, Agrifirm Group

Coördinatie van vormgeving: Afdeling Communicatie, Agrifirm Group

Teksten: extern communicatiebureau.

Toezichhouders (1e lijns intern): Communicatieafdelingen Agrifirm Group BV, Agrifirm Feed, Agrifirm Plant, Agrifirm Co-products.

Toezichhouders (2e lijns intern): Alle managing directors van dochterbedrijven en enkele specifieke experts.

Toezichhouder (extern): Een externe adviseur met gedegen achtergrond in verduurzaming in de agrarische sector.

Toezicht protocol voor maatschappelijk jaarverslag: Group controller, Agrifirm Group

In het project wordt jaarlijks gewerkt met een projectplan, een gedetailleerde tijdsplanning en evaluatie met de coördinatoren en het betrokken communicatiebureau.

1.4 Uitgangspunten voor monitoring van resultaten

Ten behoeve van informatieverzameling maakt het projectmanagement gebruik van enkele, zoveel mogelijk gestandaardiseerde processen:

- > Invullen van de jaarlijkse CSR-questionnaire – De questionnaire wordt verstuurd aan alle managing directors van de 100% dochterondernemingen van Agrifirm Group en geeft een algemeen beeld van de CSR-activiteiten die de bedrijven het afgelopen jaar hebben ingezet. De vragen hebben altijd betrekking op één of meerdere GRI-duurzaamheidsindicatoren. Afbakening vindt plaats op basis van de activiteiten van de deelnemende bedrijven. Omdat niet alle onderwerpen even geschikt zijn voor alle (internationale) bedrijven is er een ‘normale’ questionnaire en een ‘light’ questionnaire.
- > Inventarisatie Energie Efficiency Index (EEI) – De inventarisatie wordt uitgevoerd door de projectmanager in samenwerking met de operations managers van de deelnemende bedrijven. De EEI is een bepaling van de mate van verbetering van de energie efficiency van fabrieken van deelnemende bedrijven.
- > Invullen van de duurzaamheidsscan R&D – De duurzaamheidsscan wordt uitgevoerd door de project manager in samenwerking met de betrokken managers van de innovatie afdelingen van Agrifirm Feed, Agrifirm Plant en Business Excellence met het doel in kaart te brengen welke projecten een belangrijke bijdrage aan het duurzaamheidsbeleid hebben geleverd. De scan gaat over projecten uitgevoerd binnen de desbetreffende organisaties en kunnen internationaal van aard zijn.
- > Berekenen van de milieu KPI's – De berekeningen worden uitgevoerd door de projectmanager, in samenwerking met betrokkenen binnen de deelnemende (voer)bedrijven. Doel is het bepalen van de complexere duurzaamheidsindicatoren ‘carbon footprint’, ‘landuse’, ‘feedmiles’ en ‘percentage co-producten’. De betrokkenen zijn de nutritionisten en inkopers van grondstoffen van deelnemende bedrijven. Gezien de significante invloed die Agrifirm kan uitoefenen op haar activiteiten en diensten die een bepaalde impact op het milieu hebben, is de afbakening van de indicatoren carbon footprint, landuse en feedmiles opgebouwd uit de volgende elementen:
 - Upstream: transport, processing van agro-industrie, lokale productie van gewassen.
 - Downstream: transport en productie bij klanten.

De eenheid van deze indicatoren is uitgedrukt in impact (kg CO2-eq, m2 of km) per kg product (melk, levend gewicht, ei) dat het boerenerf verlaat.

- > Bilaterale afstemming voor vaststellen resultaten – Dit betreft bilaterale afstemming tussen de projectmanager en enkele experts binnen de organisatie ter bepaling en verificatie van duurzaamheidsindicatoren.

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven over de afbakening van de processen:

<i>Companies</i>	<i>Questionnaire</i>	<i>EEl</i>	<i>Milieu indicatoren</i>	<i>R&D duurzaamheidsscan</i>	<i>Bi-lateraal</i>
Agrifirm Group BV	uitgebreid				
Agrifirm Feed	uitgebreid	X*	X	X	X
Nuscience Group	uitgebreid				
Agrifirm Deutschland	uitgebreid	X	X	X	
Agrifirm Polska	uitgebreid	X	X	X	
Agrifirm Magyarország Zrt.	uitgebreid	X	X	X	
Agrifirm Co-products	uitgebreid			X	
Agrifirm Belgium	uitgebreid	X	X	X	X
Agrifirm Plant	uitgebreid			X	
Abemec	uitgebreid				
BV Oldambt	uitgebreid	X		X	
Agrifirm Exlan	uitgebreid				
NutriControl	uitgebreid	X			
Agrifirm Winkel BV	gelimiteerd				

DEEL 2 METHODOLOGISCHE ONDERBOUWING

2.1 Strategie, profiel en managementbenadering

Het voorwoord van de maatschappelijke jaarverslagen van Agrifirm bestaat standaard uit een verklaring van de CEO over de relevantie van duurzame ontwikkeling en de strategie van Agrifirm. Deze strategie wordt ook uiteengezet in het boekje 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen binnen Agrifirm', dat afgelopen jaren als ons beleidsdocument voor duurzame ontwikkeling diende. Bij het uitrollen van het nieuwe beleid in 2014, wordt een geactualiseerde versie van dit visiedocument uitgebracht.

Standaardinformatie over de omvang en locaties van Agrifirm wordt gegeven in het maatschappelijk jaarverslag. Informatie die ook in aanmerking komt voor financiële verslaglegging komt zoveel mogelijk in het financieel jaarverslag. Uiteraard zijn de meest materiële onderwerpen met betrekking tot duurzaamheid zo veel mogelijk ondergebracht in de hoofdstukken en de bijlage van ons maatschappelijk jaarverslag.

Managementbenadering

In elk jaarverslag wordt stilgestaan bij hoe Agrifirm duurzame ontwikkeling strategisch en operationeel benadert.

2.2 Prestatie-indicatoren

Het is belangrijk de praktijk van duurzaam ondernemen te vertalen naar GRI-aspecten en indicatoren. Hieronder volgt daarvan een overzicht van vertaling, definitie en rapportagevormen.

EC1 – Economische waarden

GRI-definitie: Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd, waaronder inkomsten, operationele kosten, personeelsvergoedingen, donaties en overige maatschappelijke investeringen, ingehouden winst en betalingen aan kapitaalverstrekkers en overheden.

Agrifirm-definitie: Hoeveelheid leden, hoofdkantoor, landen van activiteit, omzet, en EBIT op group niveau.

Rapportage: Resultaten worden overgenomen uit het financieel jaarverslag.

EC6 - Percentage MT-leden afkomstig uit land van handelen

GRI-definitie: Aandeel van senior management in grotere vestigingen dat afkomstig is uit de lokale gemeenschap.

Agrifirm-definitie: Aantal MT-leden, aantal doorgegroeid, aantal lokaal, percentage doorgegroeid, percentage lokaal.

Rapportage: Resultaten worden overgenomen uit het financieel jaarverslag.

EC7 – Investeringen in lokale infrastructuur en voorzieningen

GRI-definitie: Ontwikkeling en impact door investeringen in infrastructuur en dienstverlening

Agrifirm-definitie: Initiatieven op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid zoals donaties, sponsoring, bieden van ruimte/grond, etc. De resultaten worden opgevraagd via de CSR-questionnaire.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag wordt een samenvatting gegeven van de meest impactvolle investeringen.

EC8 – Donaties, sponsoring en vrijwillige bijdragen aan maatschappelijk debat

GRI-definitie: Ontwikkeling en gevolgen van investeringen in infrastructuur en diensten die voornamelijk ten behoeve van het algemeen nut worden geboden door middel van verplichtingen van commerciële aard, dan wel in in kind of pro bono.

Agrifirm-definitie: Donaties en sponsoring. Aangevuld met kosteloze bijdragen van experts uit Agrifirm aan debatten met een maatschappelijk belang.

Binnen Agrifirm zijn de volgende debatten geïdentificeerd met maatschappelijk belang:

- > diergezondheid en dierenwelzijn
- > dierenproeven
- > klimaatverandering/broeikasgasemissies
- > grondstoffen-/eiwitwitschaarste

Rapportage: Agrifirm rapporteert door middel van het maatschappelijk jaarverslag over relevante bijdragen op bovenstaande aspecten.

EN1 – Gebruikte materialen

- GRI-definitie:** Totale hoeveelheid gebruikte materialen naar gewicht of volume.
- Agrifirm-definitie:** Volume afgezet mengvoer [ton], nat voer [ton], granen [ton], aardappels [ton], uien [ton] en peen[ton], kunstmest stoffen [ton], organische meststoffen [ton], beschermingsmiddelen [€].
- Rapportage:** Resultaten worden overgenomen uit het financieel jaarverslag.

EN2 - Recycling

- GRI-definitie:** Percentage van de gebruikte materialen dat bestaat uit afval uit externe bronnen.
- Agrifirm-definitie:** Voor recycling komen grondstoffen uit de teelt van akkerbouwgewassen in aanmerking waarbij een resource efficiency verhogende bewerkingsstap is uitgevoerd. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt in co-producten en residue co-producten.
- Co-producten:** Grondstoffen die voortvloeien uit een verwerkingsstap in een levensmiddelen- of biobrandstoffenindustrie.
- Residue co-producten:** Grondstoffen die, volgens de FeedPrint methodologie, een economische allocatiefactor hebben <5% en waarop 'cut-off' is toegepast, zodat de grondstoffen een economische allocatie van 0 hebben. Het gaat om de volgende grondstoffen (groepen):
- > Bread meal and biscuits
 - > Cassave starch manufacturing industry
 - > Cheese, casein industry
 - > Citrus pulp
 - > Consumer potato processing industry
 - > Dutch fruit and vegetables and their disposals
 - > Ethanol production from maize, wheat, beets
 - > Malt house and brewery
 - > Sugar industry

Meer informatie over FeedPrint is te vinden op: <http://www.wageningenur.nl/nl/show/Feedprint.htm>.

Meer informatie over de berekening van het aandeel co-producten of residue co-producten is te vinden in bijlage 1.

- Rapportage:** In het maatschappelijk jaarverslag:
- > Het aandeel residue co-producten van alle bedrijven in mengvoer (let op: vanaf 2012 nieuwe KPI) [%].
 - > Het aandeel co-producten van alle veevoerders van Agrifirm. Geconsolideerd is het verrekend naar gewogen gemiddelde van al het geproduceerde mengvoer van de Agrifirm Feed-bedrijven [%].

In het maatschappelijk jaarverslag wordt verslag gedaan van het gebruik van residue co-producten en van het aandeel co-producten in mengvoer. In het KPI-verslag is een meerjarig beeld van het percentage co-producten van alle voerbedrijven van Agrifirm opgenomen. Vanaf 2012 is dit aangevuld met het volume residue co-producten.

EN 3 – Energieverbruik

GRI-definitie directe energie: Totale energieverbruik van de organisatie.

Agrifirm-definitie: Energie afkomstig van gas, stookolie, steenkool, elektriciteit en stoom en gebruikt op de materiele vestigingen.

	Vestigingen	Gas (g)	Gas (l)	Stookolie (l)	Steenkool (ton)	Elektriciteit (kWh)	Stoom (ton)
Agrifirm Group BV	Nvt					X	
Agrifirm Feed	Alle fabrieken	x				Xx	
Nuscience Group	Alle fabrieken	x	x			x	
Agrifirm Deutschland	Alle fabrieken	x		x		x	
Agrifirm Polska	Alle fabrieken	x	x	x		x	
Agrifirm Magyarorszá g Zrt.	Alle fabrieken	x	x			x	x
Agrifirm Co-products	Alle fabrieken	x				x	
Agrifirm Belgium	Alle fabrieken	x				x	
Agrifirm Plant	Nvt					x	
Abemec Alle vestigingen	x S				Elektriciteit [kWh]	Stoom [ton]	
BV Oldambt	Alle fabrieken	x	x S		x S	x	
Agrifirm Exlan	Nvt						
NutriControl		x					
Agrifirm Winkel BV		x S					

S = Schatting

Gebruikte specifieke energiewaarden zijn:

Gas (g)	31,65 MJ/m ³
Gas (l)	21 MJ/liter
Olie	32 MJ/liter
Steenkool	29310 MJ/t

Gegevens worden opgevraagd via de CSR-questionnaire.

Rapportage: In maatschappelijk jaarverslaggeving wordt het geconsolideerde Group totaal per energiesoort gerapporteerd.

EN6 - Energiebesparing resultaten

GRI-definitie: Energie die bespaard is door besparingen en efficiencyverbeteringen.

Agrifirm-definitie: Inzichtelijk maken van de Energie Efficiency Index (EEI), een index die per materiele fabriek, onafhankelijk van het type voer dat gemaakt wordt (meel, pellets, energierijk), inzicht geeft in hoe energie-efficiënt het voer is gemaakt, ten opzichte van het referentie jaar 2010. Dit betreft de volgende vestigingen

Agrifirm Feed Drachten Emmen Meppel Oss Veghel Wanssum Zwolle	Nuscience Drongen Baasrode	Agrifirm Deutschland Neuss	Agrifirm Polska Margonin Szamotuly Topola	Agrifirm Belgium Grobbendonk
Agrifirm Magyarorszá g Zrt. Győr Kaba Bocs		NutriControl Veghel (labo)	BV Oldambt Oldambt Oosteinde	

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag wordt het resultaat van het jaar getoond ten opzichte van het referentie jaar 2010. Aangevuld met een gewogen gemiddelde energie-efficiency resultaat over alle deelnemende bedrijven. In het KPI-rapport worden de resultaten van alle jaren gerapporteerd.

EN7 – Energiebesparingsinitiatieven

GRI definitie: Initiatieven ten behoeve van energie-efficiënte of op duurzame energie gebaseerde producten en diensten, evenals verlagingen van de energie-eisen als resultaat van deze initiatieven.

Agrifirm definitie: Uitleg van directe energiebesparende maatregelen die genomen zijn om te komen tot energie-efficiency verbetering in fabrieken. Tevens een uitleg van de mate van gebruik van hernieuwbare energie ten opzichte van het totale energieverbruik (%). Het gebruik van hernieuwbare energie wordt uitgerekend op basis van specifieke energie per energiesoort.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag worden de meest relevante maatregelen op het gebied van energie efficiency verbetering genoemd. Tevens wordt het percentage hernieuwbare energie gerapporteerd over het rapportagejaar. In het KPI rapport wordt een meerjarig overzicht gegeven van deze KPI.

EN12 – Beschrijving gevolgen op biodiversiteit

GRI-definitie: Beschrijving van significante gevolgen van activiteiten, producten en diensten op de biodiversiteit in beschermd gebieden en gebieden met een hoge biodiversiteitswaarde buiten beschermd gebieden.

Agrifirm-definitie: Beschrijving van gevolgen van de activiteiten van Agrifirm op biodiversiteit op lokaal en internationaal niveau. Er wordt geen rekening gehouden met de biodiversiteitswaarde van beschermd gebieden.

Elementen die invloed hebben op de biodiversiteit op lokaal niveau:

- > Fosfaat-efficiency van planten en dieren, het voorkomen van verliezen naar bodem of mest.
- > Stikstof-efficiency van planten en dieren, het voorkomen van verliezen naar bodem of mest.
- > Fysische conditie van de bodem, gekenmerkt door organische stofgehalte en bodemleven.
- > Gebruik gewasbeschermingsmiddelen.
- > Directe bescherming van de vogelstand.

Agrifirm hanteert bij haar fosfaatinitiatieven de Europese kaderrichtlijn water als uitgangspunt. Deze richtlijn gaat in op het voorkomen van nadelige effecten van uitspoeling van onder andere fosfaat naar het oppervlaktewater. Fosfaat is ook een mineraal dat gedelft wordt uit mijnen, dit maakt van fosfaat ook een eindige grondstof. Initiatieven van Agrifirm ten aanzien van het hergebruiken van fosfaat (bijvoorbeeld mestverwerking) zijn binnen het framework van maatschappelijke jaarverslaggeving gecategoriseerd onder 'recycling'.

Elementen die invloed hebben op biodiversiteit op internationaal niveau:

- > Landgebruik, waarbij zo min mogelijk landgebruik voor productie van veevoer leidt tot meer beschikbaarheid van land voor bestemmingen met een hogere biodiversiteitswaarde.

	<i>Fosfaat- efficiency plant/dier</i>	<i>Stikstof- efficiency plant/dier</i>	<i>Fysische conditie bodem</i>	<i>GBM</i>	<i>Vogelstand direct</i>	<i>Landgebruik voor veevoer</i>
Agrifirm Group BV						
Agrifirm Feed	x	x				x
Nuscience Group						
Agrifirm Deutschland						
Agrifirm Polska						x
Agrifirm Magyarország Zrt.						x
Agrifirm Co-products						
Agrifirm Belgium						x
Agrifirm Plant	x	x	x	x		
Abemec						
BV Oldambt					x	
Agrifirm Exlan						
NutriControl						
Agrifirm Winkel BV						

Meer informatie over de berekening van het landgebruik is te vinden in bijlage 1.

- Rapportage:** In het maatschappelijk jaarverslag worden de volgende duurzaamheidsindicatoren met betrekking tot biodiversiteit:
- > De hoeveelheid fosfaat (kg/jaar) dat via voermaatregelen van de varkens- en rundvee-sector uit de Nederlandse markt is gehouden. Referentiejaar 2008/2009.
 - > Het landgebruik (eenheid: m²/kg ei, melk, levend gewicht) voor de verschillende dierlijke productiesystemen berekend (varkens, legpluimvee, vleespluimvee en melk) van alle veevoerbedrijven van Agrifirm.
 - De hoeveelheid bemiddelde organische mest (kg/jaar) door Agrifirm Plant. Categorieën vloeibare mest, stapelbare mest en compost.

EN15, EN16 & EN17 - Broeikasgasemissies

GRI-definitie: Totale directe en indirecte (en overige) emissie van broeikasgassen naar gewicht.

Agrifirm-definitie: *Organizational environmental footprint:* Directe en indirecte uitstoot fabrieken. Dit wordt berekend aan de hand van de opgegeven cijfers voor energieverbruik van de verschillende bedrijven. De opgegeven CO₂-emissies zijn gebaseerd op de emissiefactoren gepubliceerd door Stimular (o.b.v. CE Delf 2010) en Climate Neutral Group (o.b.v. Agentschap NL, CO₂ prestatieladder 2012).

Feedprint: Totale directe en indirecte emissies van broeikasgasemissies naar functionele eenheid ei, vlees (levend gewicht) of melk dat het boerenerf verlaat. Geldend voor de Nederlandse activiteiten [kg CO₂-eq / kg functionele eenheid levend gewicht, ei of melk]. Voor het berekenen van de carbon footprint wordt de tool 'FeedPrint' gebruikt. Een internationaal erkende tool. Deze tool rekent volgens de Life cycle analysis methode de carbon footprint van verschillende dierlijke productie systemen de carbon footprint. Deze methode kent de volgende life cycle stages voor dierlijke productiesystemen:

- Teelt van mengvoergrondstoffen (feed, LuLuc)
- Teelt van ruwvoer (feed, LuLuc)
- Het dierlijke productiesysteem (farm)
- Transport (feed)

Meer informatie over FeedPrint is te vinden op: <http://www.wageningenur.nl/nl/show/Feedprint.htm>

Voor het berekenen van de carbon footprint worden werkelijke gemiddelde voersamenstellingen per levensfase van dieren gebruikt en werkelijk aangekochte volumes grondstoffen. Er wordt een schatting gemaakt van de origine van grondstoffen.

<i>Dierlijk productiesysteem</i>	<i>Functionele eenheid</i>	<i>Verrekenende levensfasen</i>
Varkensvlees	Kg levend gewicht	Big, zeug, afmest
Leghennen	Kg ei	Opfok, productief
Vleeskuiken	Kg levend gewicht	Starter, afmest
Melkvee Kg melk	Kalf, productief	

Meer informatie over de berekening van het carbon footprint is te vinden in bijlage 1.

Rapportage: Organizational environmental footprint: In het maatschappelijk jaarverslag wordt per bedrijf een overzicht gegeven van de directe en indirecte emissies.

In het maatschappelijk jaarverslag worden de resultaten (als feed, farm en LuLuc) van de verschillende dierlijke producten over het rapportagejaar gerapporteerd. In het KPI-verslag worden de meerjarige resultaten vanaf 2010 bijgehouden.

EN26 – Compensatie van nadelige milieueffecten initiatieven

GRI-definitie: Initiatieven ter compensatie van de milieugevolgen van producten en diensten en de omvang van deze compensatie.

Agrifirm-definitie: Benoemen van bijzondere projecten/ontwikkelingen die bijdragen aan het sterk reduceren/compenseren van milieueffecten. Vaak gaat het om projecten die door Agrifirm Plant, Agrifirm Feed, Agrifirm Innovation Center, Agrifirm Exlan en de afdeling CSR van Agrifirm Group BV worden opgepakt. Het gaat hier om projecten die niet sectoraal zijn opgepakt. Bijvoorbeeld proactieve projecten die bijdragen aan afspraken uit het verdrag van Den Bosch, maar die nog niet sectoraal opgepakt zijn. Het kan gaan om initiatieven zoals Noordwest Europese soja, carbon footprint berekeningen, mest, hernieuwbare energie of LNG.

Rapportage: Agrifirm neemt belangrijke initiatieven in dit kader op in haar maatschappelijk jaarverslag.

EN30 – Transport

GRI-definitie: Significante milieugevolgen van het transport van producten en andere goederen en materialen die worden gebruikt voor de activiteiten van de organisatie en het vervoer van personeelsleden.

Agrifirm-definitie: Diesel (l) en benzine (l) gebruikt voor transport van veevoer voor alle materiele transporten binnen Agrifirm Group. Aangevuld met het totaal aantal leasecontracten van auto's met energielabel A (greenlease) voor Nederlandse activiteiten in Q4 van het rapportagejaar.

Om de internationale impact voor transport van grondstoffen te illustreren, hanteert Agrifirm reeds enkele jaren het begrip feedmiles. Deze worden jaarlijks uitgerekend voor alle veevoerbedrijven van Agrifirm. Feedmiles kennen de eenheid km/ton ei, melk of levend gewicht en worden berekend voor de verschillende dierlijke productiesystemen waarvoor deelnemende bedrijven het voer produceren. De berekeningsmethode van de feedmiles wordt uitgelegd in de bijlage van dit protocol.

	<i>Beschrijving type transport</i>	<i>Diesel</i>	<i>Benzine</i>	<i>Greenlease</i>	<i>Feedmiles</i>
Agrifirm Group BV	Nvt			x	
Agrifirm Feed	eigen + uitbesteed	x		x	x
Nuscience Group	eigen	x	x		
Agrifirm Deutschland	eigen *	x			x
Agrifirm Polska	eigen + uitbesteed	x	x		x
Agrifirm Magyarország Zrt.	eigen + uitbesteed	x	x		x
Agrifirm Co-products	eigen + uitbesteed	x	x		
Agrifirm Belgium	eigen + uitbesteed	x			x
Agrifirm Plant	Nvt**			x	
Abemec	Zakelijk	x			
BV Oldambt	Nvt				
Agrifirm Exlan	Nvt			x	
NutriControl	Nvt			x	
Agrifirm Winkel BV	Nvt				

*In Duitsland komen veel klanten veevoer zelf afhalen van de fabriek. Verbruiken daarvoor zijn niet te schatten.

**Materialiteit van transportverbruiken bij Agrifirm Plant niet te bepalen, omdat transporten van Agrifirm Plant gecombineerd plaatsvindt met transporten van andere, niet Agrifirm-bedrijven.

Gegevens worden opgevraagd via de CSR-questionnaire.

Rapportage: In de maatschappelijk jaarverslaggeving wordt het geconsolideerde Group totaal per energiesoort gerapporteerd.

LA1 – Personeelsbestand

GRI-definitie: Totale personeelsbestand naar type werk, arbeidsovereenkomst en regio.

Agrifirm-definitie: Personeelsbestand (hoeveelheid medewerkers) per bedrijf naar functiefamilie en type contract (vast, flexibel).

Onderverdeling naar functiefamilie:

- > Management
- > Commercie
- > Staf, Ondersteuning & Services
- > Nutritie & Innovatie
- > Operations
- > Restgroep

Peildatum 31/12 van rapportagejaar.

Hoeveelheid contracten bepaalde tijd (incl. ingehuurd personeel (bv uitzendkrachten/interim) met de intentie dat deze overgaan op de eigen payroll), onbepaalde tijd. Het personeelsbestand is geregistreerd bij de HR-afdeling van elk bedrijf. De informatie wordt opgevraagd via de CSR questionnaire. Voor Agrifirm Group BV, Agrifirm Feed, Agrifirm Plant, Agrifirm Exlan, NutriControl en Abemec zijn deze gegevens uit het personeelsinformatiesysteem Workforce te halen.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag wordt inzicht gegeven in de geconsolideerde Group totalen. Tevens wordt een overzicht van de totale hoeveelheid van de verschillende bedrijven uitgedrukt in procenten van het totale personeelsbestand van Agrifirm weergegeven.

LA5 – Aandeel medewerkers dat is vertegenwoordigd in collectieve gezondheids- en veiligheidscommissies.

GRI-definitie: Percentage van medewerkers dat is vertegenwoordigd in collectieve gezondheids- en veiligheidscommissies.

Agrifirm-definitie: Type maatregelen dat is genomen op gezondheid- en veiligheidgebied.

LA6 – Veiligheid en ziekteverzuim

GRI-definitie: Letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen-, en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen per regio.

Agrifirm-definitie ziekteverzuim: (Totaal aantal verzuimuren / totaal aantal werkuren) * 100%

(incl. verrekening partieel verzuim (arbeidstherapie = werken), excl. verzuim als gevolg van zwangerschap en/of orgaandonatie).

Ziekteverzuim wordt geregistreerd bij elke HR-afdeling van elk bedrijf. De informatie wordt jaarlijks opgevraagd door Agrifirm Group via de CSR-questionnaire. Voor Agrifirm Group BV, Agrifirm Feed, Agrifirm Plant, Agrifirm Exlan, NutriControl en Abemec worden deze gegevens uit het personeelsinformatiesysteem Workforce gehaald.

Agrifirm-definitie veiligheid: Binnen Agrifirm werken wij met lost time accidents (LTA), ongevallen met verzuim als gevolg, als basis voor monitoring van de algemene veiligheid binnen het bedrijf.

LTA duur (dagen/ongeval): aantal verzuimdagen / aantal ongevallen.

LTA frequentie (ongevallen per 100 werknemers): aantal ongevallen / aantal werknemers * 100.

LTA percentage (% dagen verzuim door ongevallen): aantal verzuimdagen / (365 * aantal werknemers) * 100.

Ongevallen frequentie-index: (hoeveelheid ongevallen * 1 mln) / (hoeveelheid FTEs * 1800). Waarbij 1800 is opgebouwd uit (52 weken * 5 werkdagen * 8 uur) - (13 adv * 8 uur) - (25 vakantiedagen * 8 uur). (excl. ongevallen in woon-werkverkeer)

Ongevallen dienen geregistreerd te zijn in een ongevallenregistratiesysteem bij de afdeling HR. Hierin is van elk ongeval een omschrijving van het ongeval en de hoeveelheid verzuimdagen als gevolg van het ongeval aanwezig. Deze informatie wordt jaarlijks opgevraagd via de CSR-questionnaire van de Agrifirm Group. Het aantal werknemers is hier al bekend.

Rapportage: Van alle bedrijven wordt het verzuimcijfer jaarlijks gerapporteerd in het maatschappelijk jaarverslag. Tevens worden alle geconsolideerd Group totalen voor de ongevallen met verzuim gerapporteerd. In het KPI-verslag wordt een meerjarig overzicht geboden op beide aspecten vanaf 2010.

LA9 – Opleidingen

GRI-definitie: Gemiddeld aantal uren dat een werknemer per jaar besteedt aan opleidingen, onderverdeeld naar werknemerscategorie.

Agrifirm-definitie: Werkelijke uitgaven door medewerkers aan opleiding (out of pocket, exclusief subsidies). Dit onderverdeeld naar functiefamilies:

- > Management
- > Commercie
- > Staf, Ondersteuning & Services
- > Nutritie & Innovatie
- > Operations
- > Restgroep

Onder opleiding vallen ook periodiek herhaalde (veiligheids)trainingen en/of instructies.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag wordt van alle bedrijven het naar hoeveelheid werknemers per functiefamilie gewogen gemiddelde aan opleidingskosten gerapporteerd. In het KPI-rapport wordt een meerjarig overzicht gegeven.

LA10 – Competentiemanagement initiatieven

GRI-definitie: Programma's voor competentie management en levenslang leren die de blijvende inzetbaarheid van medewerkers garanderen en hen helpen bij het afronden van hun loopbaan.

Agrifirm-definitie: Het aanbieden van een garantie dat werknemers kunnen werken aan de ontwikkeling van competenties valt binnen Agrifirm onder 'Performance Management'. Performance Management omvat een cyclus van gesprekken met werknemers, waarbij een plan gemaakt wordt en evaluatie vastgelegd wordt. NI: het planningsgesprek, het functioneringsgesprek en het beoordelingsgesprek. Agrifirm rapporteert de hoeveelheid bedrijven die Performance Management hanteert en de hoeveelheid medewerkers (% van totaal aantal medewerkers) dat de volledige cyclus heeft doorlopen. Een van de doelstellingen van Performance Management is om eigen opgeleid personeel door te laten groeien naar MT-posities. Daartoe is de mobiliteitsindex in gebruik genomen (% MT-leden dat in vorige functie werkzaam was binnen één van de Agrifirm-bedrijven). Vanaf 2012 worden de belangrijkste voortgangen en initiatieven ten aanzien van Performance Management gerapporteerd.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag worden hoeveelheid bedrijven (% van totaal) en medewerkers per bedrijf (% van totaal) gerapporteerd. Dit wordt aangevuld met de belangrijkste initiatieven en resultaten ten aanzien van Performance Management bij de verschillende bedrijven. Tevens wordt in elk maatschappelijk jaarverslag de mobiliteitsindex van het rapportagejaar geschreven. In het KPI-rapport wordt een meerjarig overzicht gegeven van de mobiliteitsindex.

LA11 – Competentiemanagement resultaten

GRI-definitie: Percentage medewerkers dat regelmatig wordt ingelicht omtrent prestatie- en loopbaanontwikkeling.

Agrifirm-definitie: Het percentage bedrijven binnen Agrifirm Group dat Performance Management geïmplementeerd heeft. Daarnaast het geconsolideerde totaal op Group niveau, uitgedrukt als percentage werknemers van de totale hoeveelheid werknemers, die de volledige Performance Management-cyclus aangeboden heeft gekregen in het rapportagejaar.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag wordt verslag gedaan van het geconsolideerde totaal op Group-niveau, uitgedrukt als percentage werknemers van de totale hoeveelheid werknemers, die de volledige Performance Management-cyclus krijgt aangeboden. In het KPI-verslag wordt het meerjarig beeld van Performance Management bij alle bedrijven gepresenteerd.

LA12 – Diversiteit

GRI-definitie: Samenstelling van bestuurslichamen en onderverdeling van medewerkers naar categorie, naar geslacht, leeftijdsgroep, het behoren tot een bepaalde maatschappelijke minderheid en andere indicatoren van diversiteit.

Agrifirm-definitie: Personeelsbestand (hoeveelheid medewerkers) per bedrijf naar geslacht (man, vrouw) en leeftijd (<29, 30-50, >50 jaar). Peildatum 31/12 van rapportagejaar.

Het personeelsbestand is geregistreerd bij de HR-afdeling van elk bedrijf. De informatie wordt opgevraagd via de CSR-questionnaire. Voor Agrifirm Group BV, Agrifirm Feed, Agrifirm Plant, Agrifirm Exlan, NutriControl en Abemec zijn deze gegevens uit het personeelsinformatiesysteem Workforce te halen.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag wordt inzicht gegeven in de geconsolideerde Group totalen. Tevens wordt een overzicht gegeven van de totale hoeveelheid van de verschillende bedrijven uitgedrukt in procenten van het totale personeelsbestand van Agrifirm.

HR3, HR12, SO3, SO4, SO5, LA16 – Discriminatie

GRI-definitie: Totaal aantal gevallen van discriminatie, schending mensenrechten en corruptie en de getroffen maatregelen.

Agrifirm-definitie: Hoeveelheid meldingen met discriminatie, schending mensenrechten en corruptie als aard, die via de klokkenluidersregeling en/of de code ethisch zaken doen, binnen zijn gekomen bij de HR director van Agrifirm Group en de getroffen maatregelen die genomen zijn met betrekking tot deze meldingen.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag wordt melding gemaakt van alle meldingen die in het kader van de klokkenluidersregeling en/of ethische zaken bij de HR director zijn binnengekomen. Tevens worden bijzondere initiatieven ter voorkoming van corruptie en discriminatie hieromtrent benoemd.

SO1 – Medewerkertevredenheid

GRI-definitie: Aard, reikwijdte en effectiviteit van alle programma's en methoden die de effecten van de activiteiten op gemeenschappen bepalen en beheren, waaronder vestiging, activiteiten en vertrek.

Agrifirm-definitie: De definities binnen het tweejaarlijkse medewerkertevredenheidsonderzoek gelden in dit kader. Per jaar rapporteren bedrijven over welke focus zij gehad hebben op het vlak van medewerkerbetrokkenheid.

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag wordt gerapporteerd op welke aspecten van medewerkertevredenheid gefocust is. Belangrijkste initiatieven worden genoemd in het verslag.

PR1 - Voedselveiligheid

GRI-definitie: Levensduurstadia waarin de gevolgen van producten en diensten voor gezondheid en veiligheid worden beoordeeld met het oog op verbetering en het percentage van belangrijke product- en dienstencategorieën die aan dergelijke procedures onderhevig zijn.

Agrifirm-definitie: Agrifirm beoordeelt in diverse stadia het effect van haar producten op de gezondheid en veiligheid voor medewerkers en andere betrokkenen. Daarnaast vindt er ook certificering plaats ten aanzien van de voedselveiligheid van onze producten.

	<i>Product-ontwikkeling en nutritie</i>	<i>Inkoop</i>	<i>Operations</i>	<i>Sales</i>	<i>Transport</i>
Agrifirm Group BV					
Agrifirm Feed	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits
Nuscience Group	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	
Agrifirm Deutschland	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	
Agrifirm Polska	Interne audit	Interne audit	Interne + externe audit	Interne audit	
Agrifirm Magyarország Zrt.		Supplier, externe audit	Internal audits	Externe audit	
Agrifirm Co-products	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits
Agrifirm Belgium	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits	Interne + externe audits
Agrifirm Plant	Interne audits	Interne + leveranciers audits	Interne audits	Interne	
audits	Interne audits				
Abemec					
BV Oldambt			Interne + externe audits		
Agrifirm Exlan					
NutriControl					
Agrifirm Winkel BV					

Voedselveiligheids certificaten

Agrifirm Group BV -	Agrifirm Feed GMP+ HACCP Trustfeed SKAL	Nuscience Group GMP+ ACS Lastenboek Cochon de Bretagne Viande de Porc	Agrifirm Deutschland QS GMP	Agrifirm Polska GMP ISO9001:2008
Agrifirm Magyarország Zrt. HACCP ISO13001:2004 ISO22000:2005	Agrifirm Co-products GMP+	Agrifirm Belgium GMP+	Agrifirm Plant GMP ISO CDG	Abemec -
BV Oldambt GMP+ SKAL	Agrifirm Exlan -	NutriControl -	Agrifirm Winkel BV -	

Rapportage: In het maatschappelijk jaarverslag rapporteert Agrifirm over de belangrijkste verbeteringen en/of resultaten die aangebracht zijn ten aanzien van het borgen van de voedselveiligheid indien van toepassing.

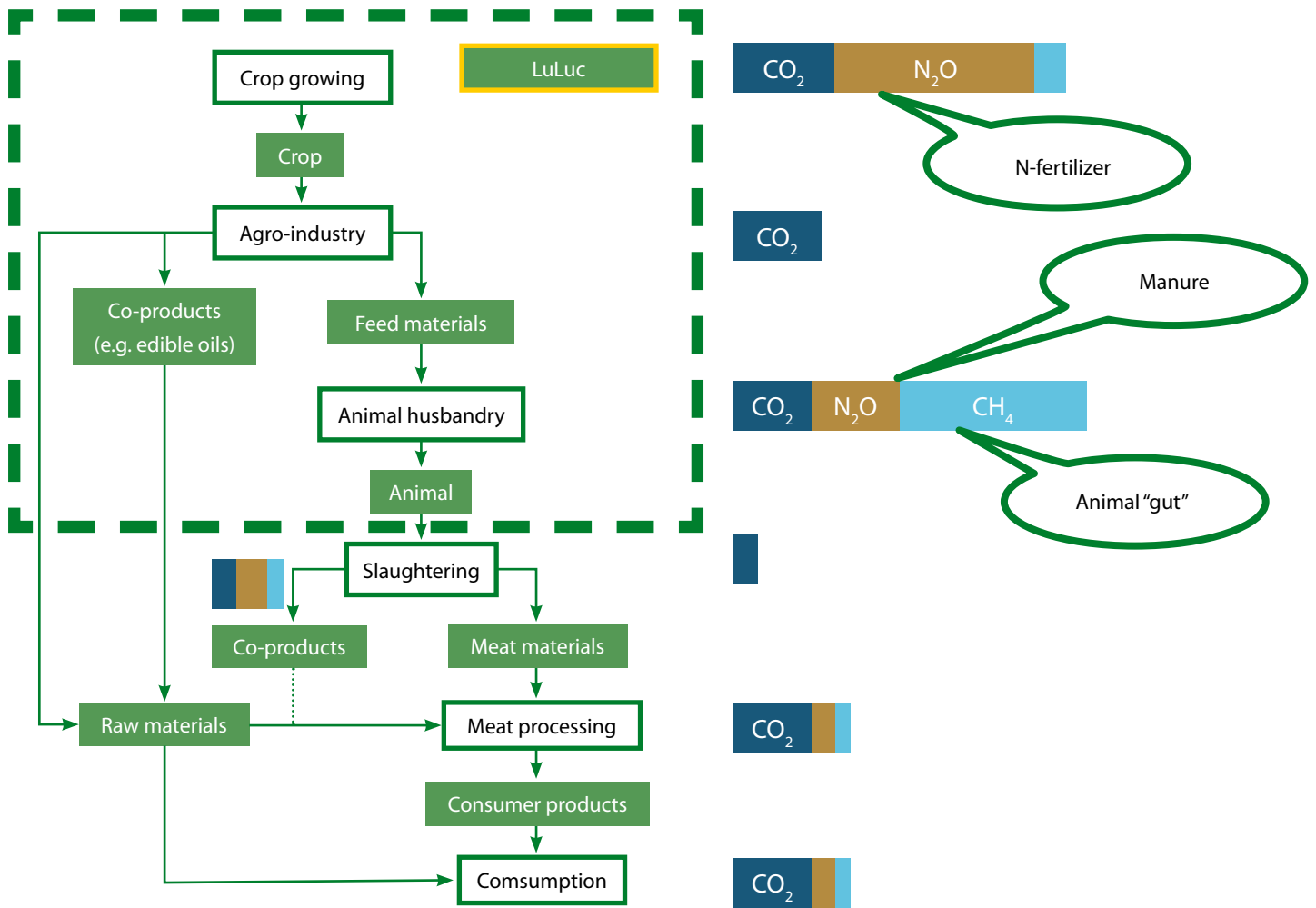
BIJLAGE 1: MILIEU-IMPACTBEREKENINGEN

Jaarlijks berekent Agrifirm de milieu-impact van haar mengvoer. Het uitgangspunt daarbij is dat voor de belangrijkste dierlijke productiesystemen (varkens, pluimvee en melkvee) de impact wordt berekend op wereldwijd niveau. De volgende indicatoren horen bij de vervolgende duurzaamheidsthema's:

<i>Thema</i>	<i>Indicator</i>	<i>Eenheid + rekeninstrument</i>	<i>Uitleg</i>
Biodiversiteit	Landuse	M2/kg fu* VAA	Hoe minder land er nodig is voor de productie van melk, vlees of eieren (kg), hoe meer land er over blijft voor gebruik met een hogere biodiversiteitswaarde.
Resource efficiency en recycling	Co-producten	% VAA	Indien gewassen uit de teelt van een gewas niet volledig verwerkt worden in veevoer; maar een tussenstap hebben ondergaan waardoor het gehele gewas een hogere opbrengst heeft, dan is sprake van efficiënter grondstof gebruik. Praktisch betekent dit dat producten uit de 'hoogwaardigere' humane voedsel- of biobrandstoffenindustrie 'gerecycled' worden in de 'laagwaardigere' veevoerindustrie. De grondstoffen die hierbij gebruikt worden, noemt men ook wel 'co-producten'.
	Gebruik van residual co-products	% Handmatig	Co-producten die een economische allocatie hebben van minder dan 5% van de totale waarde van de ruwe grondstof worden in milieu-impactberekeningen niet meegenomen (spin-off methode). Deze producten worden toch hoogwaardig toegepast via veevoer.
	Gebruik van soja-producten	% Handmatig	Sojaproducten (sojahullen en sojaschroot) worden in het duurzaamheidsverslag apart benoemd, omdat er maatschappelijke discussie bestaat over de mate waarin hier sprake is van 'recycling'.
	Gebruik van % palm-producten	Handmatig	Palmproducten (palm kernel expeller) wordt in het duurzaamheidsverslag apart benoemd, omdat er maatschappelijke discussie bestaat over de mate waarin hier sprake is van 'recycling'.
Klimaat-verandering	Carbon footprint	Kg CO2-eq / kg fu FeedPrint	Broeikasgasemissies zijn de oorzaak voor klimaat- verandering. De wereldwijde bijdrage van de veehouderij aan klimaatverandering is geschat op 18% (bron: livestock's long shadow, FAO 2006).
	Feedmiles	Km/kg fu VAA	Transport draagt voor een wezenlijk deel bij aan de carbon footprint van melk, vlees of eieren. Via een aparte indicator wordt de gemiddelde afstand van grondstoffen voor de productie van melk, vlees of eieren jaarlijks gemonitord.
	Gebruik van hernieuwbare energie	% Handmatig	Het gebruik van hernieuwbare energie is één van de maatregelen om bij te dragen aan vermindering van klimaatverandering.

*Fu staat voor 'functionele eenheid'. Het gaat om kg levend gewicht (LW), kg ei of kg melk.

Voor de milieu-impactberekeningen van Agrifirm wordt normaliter gebruikgemaakt van een product life cycle analyse (LCA). Voor melk, vlees en eieren ziet deze er als volgt uit:

In een LCA voor broeikasgasemissies (BKE) of voor landgebruik worden de diverse schakels binnen de productlevenscyclus van melk, vlees of eieren meegenomen om tot een uiteindelijke impact te komen. De keten start bij de teelt van de grondstoffen (inclusief landgebruik en landgebruikswisseling door bijvoorbeeld ontbossing (LuLuc)), maar behelst ook de verwerking, veefabrieken en gebruik van mengvoer en krachtvoer bij de dieren op de boerderij.

Landgebruik (melk, vlees, eieren) =

*(landgebruik teelt grondstof 1 * allocatie door agro industrie) +
(landgebruik teelt grondstof 2 * allocatie door agro industrie) +
(landgebruik teelt grondstof 3 * allocatie door agro industrie)...*

Broeikasgasemissies (melk, vlees, eieren) =

*(BKE teelt grondstoffen * allocatie door agro industrie + BKE dierlijk productiesysteem +
BKE transporten + BKE LuLuc) / volume product*

Economische allocatie

Voor de berekening van de landuse bepaald de schakel 'crop growing' het landgebruik van de gewassen in een bepaald land. Echter een gewas wordt niet in alle gevallen volledig verwerkt, zo wordt in de 'agro industrie' vaak een product gesplitst in meerdere stromen (bijvoorbeeld tarwe naar tarweglutenmeel en bloem). In dat geval wordt de economische allocatiefactor gebruikt om de impact op landgebruik te verdelen over producten.

Economische allocatiefactor =

*(economische waarde van een veevoer grondstof / totale economische waarde van alle
grondstoffen uit een teeltgewas) * 100%*

Bij het vaststellen van de allocatiefactor wordt gerekend met het vijfjarengemiddelde van de economische waarde van grondstoffen.

Afbakening van de LCA

De streepjeslijn in de bovenstaande LCA is de afbakening die Agrifirm hanteert bij haar milieu-impactberekeningen. Achterliggende beredenering is dat wij op dit vlak daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen via inkoop, transport, verwerking en het optimaal laten presteren van dieren.

Dataverzameling en berekening van landuse, feedmiles en co-producten

De milieu-impactberekeningen worden voor de meest relevante dierlijke productiesystemen, waar de verschillende Agrifirm-bedrijven voer voor produceren, uitgevoerd. Dit zijn de volgende:

	<i>Dairy Milk</i>	<i>Broilers Live weight</i>	<i>Layers Eggs</i>	<i>Pigs Live weight</i>
Agrifirm Feed	x	x	x	x
Agrifirm Belgium			x	x
Agrifirm Deutschland	x		x	x
Agrifirm Polska		x	x	x
Agrifirm Magyarország Zrt.		x	x	x

Jaarlijks, medio januari vindt dataverzameling plaats voordat de berekeningen plaats vinden. Voor alle betrokken bedrijven is het verzoek eenduidig. Er dient in een standaard Excel-format de volgende data aangeleverd te worden:

- > Inkoop van grondstoffen (volume, origine en origine van levering en origine van de teelt van het gewas).
- > Voersamenstelling van de verschillende dierlijke productiesystemen.
- > Transportgegevens van vervoerd mengvoer (afstand, volume en gemiddeld volume geleverd per afleveradres).

De aangeleverde data wordt opgewerkt naar een bestand dat te uploaden is naar een online rekentool. Het opwerken omvat de volgende activiteiten:

- > vertalen van grondstoffen naar namen uit grondstoffendatabase, zie bijlage.
- > het standaardiseren van grondstoffen naar herkenbare grondstoffen uit grondstoffendatabase, zie bijlage.
- > controleren van grondstoffen op aanwezigheid in background file.
- > controle op volledigheid van informatie.

Nadat de file is geüpload en de internet tool de indicatoren heeft uitgerekend, vinden de volgende controles plaats:

- > voederconversie. Dit is de factor waarmee voer omgezet wordt in functionele eenheid (ei, levend gewicht of melk). Gezien de grote impact van de voederconversie moet deze gelijk zijn aan de vooraf vastgestelde normen.
- > share mass. Dit is de mate waarin grondstoffen van de bedrijven herkend zijn in de grondstoffen database. Dit moet minimaal 75% zijn. Overige zijn 'kleine' grondstoffen (premixen, concentraten) die niet meegenomen worden in de berekeningen.
- > extra controle van origine van top 20 volumes grondstoffen.

Consolidatie van landenresultaten van landuse, feedmiles en co-producten

Uit de online rekentool zijn de resultaten overgenomen in een Excel-consolidatieomgeving. Vandaaruit zijn per voersoort de resultaten uitgerekend over de gehele levenscyclus van de dieren. De volgende voeren zijn meegenomen in de berekening:

	<i>Bron</i>	<i>Varkens</i>	<i>Legpluimvee</i>	<i>Vleespluimvee</i>	<i>Melk</i>
Agrifirm Feed	SAP Business warehouse	Zeugen Biggen Vleesvarkens	Gangbaar foktoom LPV Gangbaar Opfok LPV Gangbaar leghennen (- per 2012 excl biologisch)	Foktoom VPV Opfok VPV Vleeskuikens	Melkvee
Agrifirm Belgium	Nutritionist	Zeugen Biggen Vleesvarkens	Opfok legpluimvee Legpluimvee		
Agrifirm Deutschland	SAP	Zeugen Biggen Vleesvarkens	Gangbaar foktoom LPV Gangbaar Opfok LPV Gangbaar leghennen	Opfok VPV Vleeskuikens	Melkvee
Agrifirm Polska	SAP	Sows Piglets Fattening pigs	Layers	Broilers	Dairy
Agrifirm Magyarország Zrt.	SAP / Bestmix	gestation sow Gilt starter 1 starter 2 fattener 1 fattener 2 fattener 3	prelayer starter 1 starter 2 Laying hen 1 Laying hen 2 Laying hen 3 Laying hen 4	Starter Prestarter Grower Finisher	

Per voersoort, levensfase wordt een totale landuse of feedmiles berekend. De som van alle resultaten van de voersoorten vertegenwoordigd de indicatoren, die gedeeld kunnen worden over het door het voer geproduceerde gewicht eieren, melk of levende dieren.

Voor consolidatie op groepsniveau worden de resultaten per bedrijf per dierlijk productiesysteem naar gewicht gemiddeld.

Meer uitleg over de berekening van de milieu-indicatoren feedmiles, landuse en % co-producten is te vinden in Continuous sustainability measurements as part of CSR policy of Cehave Landbouwbelang (Scholten, 2009).

Vergelijken met voorgaande jaren van landuse, feedmiles en co-producten

Elk jaar wordt de grondstoffendatabase aangescherpt en voorzien van nieuwe informatie. Bij het vergelijken van de resultaten van het vorige jaar zijn de resultaten uit de vorige jaren niet opnieuw uitgerekend met de nieuwe grondstoffendatabase. Voortgang zichtbaar over de jaren is daarmee deels ook het resultaat van verbeterd inzicht over de impact van de grondstoffen.

Colofon

Redactie

Afdeling CSR, Agrifirm Innovation Center
Afdeling communicatie Agrifirm Group

Concept en realisatie

DTP Agrifirm Group

Agrifirm Group

Landgoedlaan 20
7325 AW Apeldoorn

Postbus 20000
7302 HA Apeldoorn

T 088 488 10 00
info@agrifirm.com

schakel in succes
